Rechter fluit gemeente Zeist terug over uitbreiding bebouwde kom: 'Overwinning voor de natuur'

RTV Utrecht / 20 mei 2025

Zeist - De gemeente Zeist mag de grens van de bebouwde kom maar deels uitbreiden. Hierdoor kan de gemeente bomen minder makkelijk kappen in sommige gebieden waar zij woningen willen bouwen. Dat heeft de bestuursrechter in Utrecht vandaag bepaald.

"Wij zijn tevreden", zegt Egbert Visscher van Stichting Beter Zeist, die samen met Stichting Milieuzorg Zeist e.o. tegen het uitbreiden van de grens is. "Het is een overwinning voor de natuur en een hele belangrijke uitspraak." De gemeente Zeist kon vandaag nog niet reageren op de uitspraak.

Strengere regels

Het is binnen de bebouwde kom makkelijker om een boom te kappen dan daarbuiten. Daarbinnen bepaalt de gemeente namelijk over het kappen van bomen, daarbuiten beslist de provincie. Zeist heeft de grens van de bebouwde kom eind 2023 opnieuw vastgesteld. De bebouwde kom werd onder meer uitgebreid bij verschillende woningbouwprojecten.

In gebieden die onder de provincie vallen geldt een herplantplicht. Dat betekent dat voor een gekapte boom een nieuwe terug moet komen. Als een oude boom gekapt wordt moeten soms meerdere bomen geplant worden. Ook wordt vooraf gekeken of de kap echt nodig is. Dat kost tijd. In gebieden die binnen de bebouwde kom liggen en dus onder de gemeente vallen, gelden die regels niet. Gemeenten mogen zelf bepalen hoe bomen beschermd worden.

'Trucje'

"Het is een *move* die vooral bedoeld is om niet te compenseren, het is in feite een middel om de compensatie te omzeilen", zegt Visscher van Beter Zeist.

De gemeente Zeist ziet dat anders. "Het is zeker geen trucje", zei wethouder Angèle Welting (D66) eerder. "Het is onderdeel van het hele pakket van afspraken die we hebben gemaakt." Ze doelt daarmee op afspraken die zijn gemaakt over woningbouw en natuur op de Utrechtse Heuvelrug.

Deels gelijk

De bestuursrechter geeft de stichtingen vandaag deels gelijk. Omdat de bestemmingsplannen bij Huis ter Heide-West en de Willem Arntsz Hoeve nog niet waren vastgesteld toen de gemeente de grenzen van de bebouwde kom wijzigde, hadden de gebieden niet binnen de bebouwde kom gebracht mogen worden. "Door de uitspraak is helder geworden dat de gemeente de grens pas mag verleggen als er een vastgelegd bestemmingsplan is", zegt Visscher. "Je mag dus niet op voorhand al kappen."

Voor de woningbouwprojecten bij vliegbasis Soesterberg en Sortie 16 aan de Amersfoortseweg waren de bestemmingsplannen al wel in werking getreden. Daarom vindt de rechter dat zij wel binnen de bebouwde kom mogen blijven. Ook Bosch en Duin en buitenplaats Den Engh en Almata mogen binnen de bebouwde kom blijven. "De rechtbank

heeft een compromis bedacht en een nieuwe norm gelegd. Dat zal ook op andere plekken in Nederland gevolgd gaan worden", voorspelt Visscher.

Woningbouwplannen vertraagd?

De adviseur van de gemeente Zeist zei bij de behandeling van de zaak in maart dat de bouw van nieuwe huizen vertraging op zou lopen als de milieu- en natuurstichtingen gelijk zouden krijgen. En dat terwijl er "een enorme behoefte aan woningbouw" is, zei wethouder Welting. Wat deze uitspraak van de rechter precies gaat betekenen voor nieuwe woningbouwplannen is nog niet duidelijk. Ook kon de gemeente Zeist nog niet zeggen of ze in beroep gaat tegen de uitspraak.
"De gemeente moet voortaan de procedures aflopen en pas als er een vastgesteld bestemmingsplan ligt, dan kunnen ze een aanvraag voor het verleggen van de grens van de bebouwde kom doen", zegt Visscher. Hij is blij met de uitspraak. "Deze rechtszaak had ook heel anders kunnen aflopen en dan was de natuur weer de verliezer geweest."